

posibnyk. [Theoretical foundations of education and training]. . Kharkiv: «OVS».

10. Malyk, H. D. (2011). *Pedahohichni umovy realizatsii kompetentnisnogo pidkhodu u profesiinii pidhotovtsi maibutnoho dokumentoznavtsia*. [Pedagogical conditions for the implementation of the competence approach in the training of the future document scientist]. Kyiv.

11. Nazarenko, N. S. (2008). *Formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnikh dokumentoznavtsiv u protsesi vyvchennia humanitarnykh dysyplin*. [Formation of communicative competence of future documentologists in the process of studying humanitarian disciplines]. Kyiv.

12. Novikov, A. M. (2010). *Metodologiâ naučnogo issledovaniâ*. [Methodology of scientific research]. Kyiv.

13. Romanyshyn, Yu. L. (2011). *Formuvannia hotovnosti maibutnikh dokumentoznavtsiv-menedzheriv do profesiinoi diialnosti zasobamy informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii*. [Formation of readiness of future document-managers-managers for professional activity by means of information and communication technologies]. Ternopil.

14. Slasteny, V. A. (1976). *Formyrovanye lychnosti uchytelia sovetskoi shkoly v protsesse professyonalnoi pidhotovky*. [Formation of the personality of the teacher of the Soviet school in the process of vocational training]. M.: Prosveshchenye.

15. *Slovyk ukrainskoi movy: v 11 tomakh*. [Dictionary of the Ukrainian language]. – Tom 10.

16. Ternopil'ska, V. I. (2010). *Vyznachennia kryteriiv sformovanosti profesiinoi kompetentnosti maibutnikh hirnychykh inzheneriv*. [Determination of criteria for the formation of professional competence of future mining engineers]. Kyiv.

17. Yanyshyn, O. K. (2012). *Formuvannia komunikatyvnykh umin maibutnikh dokumentoznavtsiv zasobamy mediaosvitnykh tekhnolohii*. [Formation of communicative skills of future documentologists by means of media education technologies]. Kyiv.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЯКИМЕНКО Наталя Олегівна – старший викладач кафедри українознавства, культури та документознавства Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка.

Наукові інтереси: формування професійної компетентності фахівців із документознавства та інформаційної діяльності засобами дистанційного навчання.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

YAKIMENKO Natalia Olegivna – senior lecturer in Ukrainian studies, culture and Record Poltava National Technical University.

Circle of research interests: formation of professional competence of specialists in documentation and information activity means of distance learning.

Дата надходження рукопису 25. 08. 2017 р.

УДК 378.147=111:81(510)(045)

ГУНЬКО Любов Олександрівна – аспірант Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, провідний фахівець кафедри авіаційної англійської мови Навчально-наукового інституту Аеронавігації НАУ e-mail: lyubov_gunkoHYPERLINK "mailto:lyubov_gunko@aliyun.com"@aliyun.com

РОЗВИТОК ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ У КНР

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Система освіти в Україні постійно перебуває в процесі розвитку, що обумовлюється потребами українського суспільства до якості освіти, з метою підвищення конкурентноспроможності українських навчальних закладів на світовому рівні, що, безумовно, актуалізує потребу пошуку ефективних форм і методів поліпшення якості освіти. Одним із шляхів підвищення якості вітчизняної освіти є використання досвіду розвинених країн світу. Інтернаціоналізація та комп'ютеризація освіти потребує фахівця нового рівня, якому притаманні глибокі та масштабні знання, який може використовувати свої знання для

виконання конкретних практичних завдань. Саме тому в суспільстві виник запит на прикладних лінгвістів як спеціалістів, які поєднують ці якості. Досвід Китаю є вартим уваги з його багатотисячними національними традиціями з кількох причин. Його національна специфічність запобігає уніфікаційним процесам у педагогічних практиках освітніх систем. В умовах змін соціально-економічної та духовної сфери китайського суспільства відбулась значна модернізація вищої педагогічної школи КНР: проходить підготовка спеціалістів з високим рівнем загальної та професійної компетентності. У сучасних умовах, коли іноземна мова набуває першорядного значення для розвитку

міжкультурних та міжнаціональних зв'язків країни, коли різноманітні інформаційні засоби, які працюють на основі мікропроцесорів, а також електронна продукція стає невід'ємною складовою життя, впроваджуються новітні організаційні та педагогічні заходи, що забезпечують формування професійних якостей фахівців з іноземної мови та прикладної лінгвістики – професійної спрямованості, навичок, умінь та професійної готовності, розвитку особистих якостей необхідних для ефективної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Загальні проблеми прикладної лінгвістики досліджували як вітчизняні, так і зарубіжні мовознавці. Історичний аналіз розвитку прикладної лінгвістики як самостійної наукової галузі досліджували: Беляєва Л., Бочіна Т., Брига Т., Ван Ц., Зав'ялова О., Корнієнко В., Ленінцева В., Нікітіна Ф., Рижкова В., Фаткулін Б., Bolton K., Lam A. S. L., Na Liu, Вен Чіуфан (文秋芳), Гуй Шічун (桂诗春). Лвн Чанлай (栋昌来), Лі Жулун (刘涌泉), Чо І (乔毅), Чі Хвян (介洪物), Ю Генюен (于根元); формування професійної компетентності лінгвістів описане та проаналізоване в роботах: Дуплійчук О., Іконнікова М., Халабузар О., Юсра А.. Питаннями теоретико-методологічних засад професійної підготовки фахівців гуманітарного профілю у вищій школі займалися: Базуріна В., Барабаш І., Гончаров Л., Дуплійчук О., Іконнікова М., Ішутіна І., Калякін А., Корнієнко В., Маслак Л., Салосіна І., Северіна Т., Халабузар О.; організацією навчально-виховного процесу у системі вищої освіти КНР – Гала С., Котельнікова Н., Макшанцева Н., Оберемко О., Пазюра Н., Семенова С., Смолярчук О., Шацька О., Джоу Жані (周然毅), Джоу Хуню (周洪宇), Ліу Хунганг (刘宏刚), Хе Вухуа (贺武华), Хуан Лімін (黄立明), Чіу Чхао (邱超), Шао Тінжун (邵金荣).

Історія розвитку лінгвістики як науки характеризується переважно увагою до фундаментальних теоретичних досліджень. Дослідження практичного застосування лінгвістичних досягнень зумовили її активний розвиток наприкінці ХХ століття. Університети України розпочали підготовку фахівців з цієї спеціальності порівняно нещодавно. Одними з перших університетів України, що почали готувати спеціалістів з прикладної лінгвістики були Національний університет ім. Т. Шевченка, Київський національний лінгвістичний університет та національний університет «Львівська політехніка». Згодом у багатьох університетах з'явилися окремі факультети з прикладної лінгвістики та розпочалася підготовка фахівців за спеціальністю «Прикладна лінгвістика» у межах

філологічних факультетів. На жаль, Міністерство освіти і науки України ще не встановило чітко розроблені стандарти з навчальної спеціальності «Прикладна лінгвістика». Тому одним з основних підходів у підготовці таких фахівців стало, насамперед, усвідомлення основних напрямів прикладного застосування лінгвістичних теорії, інакше кажучи, чітке визначення сфер діяльності майбутніх спеціалістів [1].

Мета статті. Дослідження історії розвитку прикладної лінгвістики в КНР, опис головних організації та структур, які відповідальні за розвиток прикладної лінгвістики у країні, виокремлення головних досягнень, публікацій та періодичних видань. Аналіз цього досвіду може бути використаним при реформуванні системи підготовки прикладних лінгвістів в Україні.

Виклад основного матеріалу

дослідження. У наш час прикладну лінгвістику розуміють як діяльність під час якої використовуються наукові знання зі складу та функціонуванні мови в нелінгвістичних наукових дисциплінах та в різноманітних сферах практичної діяльності людини, а також теоретичне осмислення такої діяльності.

Лю Юнціонь зазначає, що «прикладну лінгвістику можна визначити як науку, що вивчає практичне використання мови в усіх сферах» [7]. Ми вважаємо, що таке визначення терміну відповідає дійсності, стисло та повно визначає термін «прикладна лінгвістика».

Не зважаючи на те, що прикладна лінгвістика як наука офіційно була відкрита в Китаї лише у 1970–1980 роках, відзначаємо такі зачатки прикладної лінгвістики у КНР як: створення транскрипції «фаньце» (що основана на засобі стягнення ініціалі та фіналі двох складів-ієрогліфів), утворення словників рим, тлумачення стародавньої літератури, складання підручників для дітей «Трислів'я», «Прізвища ста родин», «Тисячаслів'я», винахід таких методик навчання, як письмо у приписах та складання парних ритмічних висловів «дуйцзи», а також велика кількість створених протягом століть монографій, присвячених дослідженню засобів вираження мови поезії, – поетичної критики та поміток про жанр «ці» [3].

Заслугує на увагу машинний переклад як визначна сфера раннього прояву прикладної лінгвістики в Китаї. У 1956 році в Академії Наук КНР було розпочато проект з машинного перекладу, головним чином між китайською та російською мовами. Пізніше орієнтир був змінений на багатомовну систему, а дослідники з цього проекту перетворені у «Лабораторію з досліджень прикладної лінгвістики: Китайська академія соціальних наук, 2002» [6].

Щодо перших офіційних лінгвістичних

організацій, перш за все, слід відмітити заснування Національного дослідницького центру з лінгвістики та прикладної лінгвістики (广东外语外贸大学外国语言学及应用语言学研究 中心) у січні 1984 року під егідою китайської Академії суспільних наук та Комісії з мовного планування КНР (中国文字改革委员会). У 1990 році в Університеті Сучжоу проходив симпозиум, що проводився Дослідницьким центром з прикладної лінгвістики. Метою симпозиуму було дослідження питань сфери прикладної лінгвістики та їх релевантність до викладання мови, стандартизація мови [5].

Протягом періоду відкритості було видано десятки офіційних документів, які визначали лінгвістичні стандарти, які пов'язані в тому числі і з інформаційними технологіями. Останні три десятиріччя помітні реформи відбулися в Китаї не лише у сфері активної політичної та економічної діяльності держави, але й у сфері прикладної лінгвістики в країні.

У сучасному Китаї питаннями прикладної лінгвістики займаються такі організації як: Національний дослідницький центр з лінгвістики та прикладної лінгвістики (广东外语外贸大学外国语言学及应用语言学研究 中心), Державний комітет з роботи в області мови та писемності (国家语言文字工作委员会) та дослідницькі центри, які знаходяться на базі провідних ВНЗів країни, та координуються Національним дослідницьким центром.

Розвиток прикладної лінгвістики в Китаї ознаменувався такою масштабною подією у культурному та науковому житті як створення «Великого китайського словника слів» у десяти томах. Перший том вийшов у 1986 році. Для підготування було залучено близько тисячі науковців, а у створенні та редагуванні приймали участь такі вчені-лінгвісти, як Лі Очжунфень (головний редактор), Люй Шусян, Ван Лі, та інші (наукові консультанти). У процесі підготування словника було зібрано 5 000 000 словникових карток, словник включає більше 50 000 000 знаків. Це найповніший з існуючих словників слів. Також хотілося б відзначити видання «Шанхайським видавництвом літератури з викладання іноземних мов» (上海外语教育出版社) нового «Великого китайсько-руського словника» (《汉俄大词典》) у травні 2009 року, над словником протягом 20 років працювали лексикографи з Шанхайського інституту іноземних мов. Заслугує на увагу випуск «Великого словника діалектів сучасної китайської мови» (《现代汉语方言大词典》), який вийшов друком у 90-і роки ХХ ст. та охопив 41 пункт з різних районах Китаю. Роботу над цим фундаментальним виданням очолював видатний лінгвіст старшого покоління професор Лі Жун [2; 4].

На сьогоднішній день у Китаї видаються десятки лінгвістичних журналів та періодичних видань, які фінансуються з бюджету держави. За змістом ми можемо поділити їх на декілька груп: суто академічні та орієнтовані на викладачів, загальнокитайські та місцеві, загальнолінгвістичні та галузеві. Два провідних лінгвістичних журнали це: «Прикладна лінгвістика» (《语言文字应用》), який уперше був опублікований у 1992 р., та «Обробка інформації китайською мовою» (《中文信息》), рік виходу 1984. Також слід приділити увагу таким виданням, як «Словникові дослідження», «Діалекти», «Культура китайських ієрогліфів» та «Сучасне мовознавство» [6; 2].

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Подальші розвідки плануємо направити на детальний аналіз теоретичної бази в підготовці спеціалістів з іноземної мови та прикладної лінгвістики в Китаї, а саме аналіз підручників, статей та сайтів з підготовки прикладних лінгвістів. З метою прискорити розробку базового національного стандарту спеціальності «Прикладна лінгвістика», систематизувати методика викладання прикладної лінгвістики у вищих навчальних закладах України.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Прикладна лінгвістика як навчальна та наукова спеціальність [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://aliveinter.net/ukr/referat40885kenjd> – Загол. з екрану – Мова укр.
2. Завьялова О. И. Лингвистическая стратегия Китая [Электронный ресурс] – Режим доступу: http://www.ng.ru/ideas/2015-06-26/5_china.html?print=Y – Загол. з екрану. – Мова рос.
3. Ленинцева В. А. Развитие прикладной лингвистики в Китае / В. А. Ленинцева // Китайский язык: лингвистические и методические аспекты: материалы междунар. науч. конф. / Забайкал. гос. ун-т; отв. ред. В. Н. Соловьёва. – Чита : ЗабГУ. – 2016. – С. 36–44.
4. Семенов А. Л. Лингвистические исследования в Китае / А. Л. Семенов // Вопросы языкознания. – 1988. – №1. – С. 132–145.
5. Fei J-C 《中国语文现代化百年纪实 (1892–1995)》 = Фей Дж. К. «Хронология событий протягом ста років модернізації китайської мови (1892–1995)». – 北京: 语文出版社. – 1997
6. K. Bolton. Lam Applied linguistics in China [Electronic resource] – Mode of access: [http://www3.ntu.edu.sg/home/kbolton/pdf/\(2006a\)Bolton%20and%20Lam.pdf](http://www3.ntu.edu.sg/home/kbolton/pdf/(2006a)Bolton%20and%20Lam.pdf) – Загол. з екрану. – Мова англ.
7. 刘涌泉, 乔毅《应用语言学》 = Лю Юнцюань, Цяо Й. «Прикладна лінгвістика». – 上海外语教育出版社. – 1991.

REFERENCES

1. *Prykladna lingvistyka yak navchalna ta naukova specialnist*. [Applied linguistics as an academic and scientific specialty] [Electronic resource]. – Mode of access: <http://alive-inter.net/ukr/referat40885kenjd> – Title from the screen – Ukrainian language.

2. Zavialova, O. I. *Lingvisticheskaia strategiiia Kitaia*. [Linguistics strategy in China] [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.ng.ru/ideas/2015-06-26/5_china.html?print=Y – Title from the screen – Russian language.

3. Leninceva, V. A. (2016). *Razvittie prikladnoi lingvistiki v Kitaii*. [Development of applied linguistics in China]. Chita.

4. Semenas, A. L. (1988) *Lingvisticheskie issledovaniia v Kitaii*. [Linguistics researches in China]. Linguistics issues.

5. Fei, J. C. (1997). *Zhongguo yuwen xiandaihua bai nian jishi (1892–1995)*. [A chronicle of events in the hundred years of modernizing the Chinese language (1892–1995)]. Beijing: Yuwen Chubanshe

6. K. Bolton, *A S L Lam Applied linguistics in China*. [Electronic resource] – Mode of access: [http://www3.ntu.edu.sg/home/kbolton/pdf/\(2006a\)Bolton%20and%20Lam.pdf](http://www3.ntu.edu.sg/home/kbolton/pdf/(2006a)Bolton%20and%20Lam.pdf) – Title from the screen. – English language.

7. Liu, Yongquan, Qiao, Yi (1991). *Yingyong yuyanxue*. [Applied linguistics]. Shanghai: Shanghai waiyu jiaoyu chubanshi.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ГУНЬКО Любов Олександрівна – аспірантка Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. Провідний фахівець кафедри авіаційної англійської мови Навчально-наукового інституту Аеронавігації НАУ.

Наукові інтереси: порівняльна педагогіка, система освіти КНР, лінгвістика, прикладна лінгвістика, методика викладання іноземних мов.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

HUNKO Liubov Oleksandrivna – postgraduate student of the Institute of pedagogical and adult education of NAPS of Ukraine. Leading specialist of the Department of aviation English of Training and research Institute of Air Navigation, NAU.

Circle of research interests: comparative education, education system of the PRC, linguistics, applied linguistics, methods of teaching foreign languages.

Дата надходження рукопису 07. 09. 2017 р

УДК 373.2(477.7)

ДОБРОВОЛЬСЬКА Лідія Вікторівна – аспірант кафедри педагогіки, менеджменту освіти й інноваційної діяльності КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» e-mail: dobrovolskay_@ukr.net

ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У сучасних умовах інтеграції вітчизняної освіти в європейський і світовий освітній простір перед суспільством та освітою постають нові стратегічні завдання. Розвиток сучасної освіти України передбачає зміни у діяльності освітніх установ, наявних педагогічних систем, переосмислення суспільних цінностей, що впливають на мету і зміст освітнього процесу. Головним завданням дошкільної ланки освіти нині визначається забезпечення належних умов для своєчасного становлення і повноцінного розвитку компетентної та творчої особистості, починаючи з раннього дитинства. Саме дошкільна освіта є фундаментом цілісного розвитку особистості, базою творення нового освітнього процесу.

Визначення і розв’язання пріоритетних завдань дошкільної освіти буде більш

конструктивним за умови звернення до історико-педагогічного досвіду її розвитку. Вимогою часу стає врахування історичного аспекту проблеми, що здійснюється засобами аналізу нагальних освітніх питань та актуалізації сфери історико-педагогічних досліджень. Більш докладний та системний аналіз змін, що відбувалися впродовж розбудови галузі, сприятиме усвідомленню передумов виникнення проблем і суперечностей у сучасній дошкільній освіті. Це дасть змогу спрогнозувати шляхи виходу із ускладнень, застосовуючи не тільки інновації, а й кращі надбання минулого.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми дошкільної освіти в різні часи широко висвітлювалися представниками вітчизняної і зарубіжної педагогічної думки. Історичний аспект проблеми становлення вітчизняної системи освіти було розглянуто